

Huvudman

Uppsala kommun
uppsala.kommun@uppsala.se

Beslut

Datum 2026-08-17

Dnr SI 2026:4937

Sida **1 (16)**

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Kvarngårdesskolans undervisning i engelskspråkig klass samt undervisning på elevens umgängesspråk i "BLIC-klass" i Uppsala kommun.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Uppsala kommun att senast den **20 november 2026** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande undervisning och timplan i engelskspråkig klass och undervisning på elevens umgängesspråk i "BLIC-klass" samt garanterad undervisningstid i naturorienterande ämnen i "BLIC-klass". De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Uppsala kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Uppsala kommun ska vidta följande åtgärder

Undervisning i engelskspråkig klass samt undervisning på elevens umgängesspråk i "BLIC-klass"

1. Se till att antalet undervisningstimmar i svenska inte understiger 480 timmar för elever som vistas i Sverige under en begränsad tid och får huvuddelen av sin undervisning på engelska. Huvudmannen ska redogöra för hur undervisningen i svenska är schemalagd för denna elevgrupp (9 kap. 14 § skolförordningen [2011:185]).
2. Se till att anmäla till Skolinspektionen att huvudmannen anordnar undervisning på elevers dagliga umgängesspråk engelska i årskurs 1–6 (9 kap. 12 § skolförordningen).
3. Se till att upphöra med att anordna undervisning på elevers dagliga umgängesspråk i årskurs 7–9, förutsatt att elevernas dagliga umgängesspråk inte är finska (9 kap. 12 § skolförordningen).

Undervisning enligt timplan

4. Se till att följa den timplan som huvudmannen har beslutat om för årskurs 1 i bild och teknik för den engelskspråkiga klassen och i "BLIC-klassen" samt i svenska för den engelskspråkiga klassen. Huvudmannen ska inkomma med timplan samt scheman för årskurs 1 i engelskspråkig klass samt i "BLIC-klassen" (10 kap 4 och 5 §§ skollagen¹ och 9 kap 3 och 4 §§ skolförordningen samt bilaga 1 till skolförordningen).

Garanterad undervisningstid i naturorienterande ämnen i "BLIC-klass"

5. Se till att använda schemalagd tid till undervisning i naturorienterande ämnen. Huvudmannen ska redogöra för hur huvudmannen säkerställt att så sker (10 kap. 4 och 5 §§ skollagen och 9 kap 3 och 4 §§ skolförordningen samt bilaga 1 till skolförordningen).

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar med stöd av 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Uppsala kommun en anmärkning avseende brister rörande extra studietid. Uppsala kommun ska senast den **20 november 2026** vidta de åtgärder som huvudmannen bedömer är nödvändiga för att avhjälpa påtalad brist. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Beslutet om anmärkning får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar det avser spetsutbildning i engelska, att undervisningen utgår från och omfattar kursplanerna i naturorienterande ämnen i "BLIC-klass", undervisning i svenska som andraspråk i "BLIC-klass" samt bedömning och betygssättning.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.umea@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 3177, 903 04 Umeå. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (SI 2026:4937) i de handlingar som sänds in.

¹ 10 kap. 5 § skollagen har en ny lydelse sedan den 1 juli 2026 genom SFS 2025:729. Ändringen innebär att den totala undervisningstiden för elever i grundskolan utökas till 7 424 timmar. Den nya lydelsen tillämpas för första gången på utbildning som bedrivs efter den 30 juni 2028.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån uppgifter om eventuella missförhållanden våren 2026 inlett en tillsyn av Kvarngårdesskolan i Uppsala kommun.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Kvarngårdesskolans engelskspråkiga klass och i "BLIC-klass" följer gällande bestämmelser om engelskspråkig undervisning, undervisning på elevers umgängesspråk, timplan, garanterad undervisningstid, spetsutbildning i engelska, extra studietid, att undervisningen i de naturorienterade ämnena utgår från och omfattar gällande kursplaner, undervisning i svenska som andraspråk samt bedömning och betygssättning.

Tillsynen har genomförts genom att Skolinspektionen i maj 2026 genomfört ett skolbesök där elever och undervisande lärare intervjuats. Därefter har digitala intervjuer genomförts med rektorn. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bland annat skolans tillstånd och anmälningar kring engelskspråkig undervisning, tvåspråkig undervisning samt spetsutbildning i engelska. Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Undervisning i engelskspråkig klass samt undervisning på elevens umgängesspråk i "BLIC-klass"

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Undervisningen i engelskspråkig klass

Lärare och rektorn uppger att skolan har en engelskspråkig klass för elever som vistas i Sverige under en begränsad tid. Rektorn uppger att det går nio elever i den engelskspråkiga klassen, från förskoleklass till årskurs 4, och att undervisningen sker på engelska. Vidare uppger rektorn att verksamheten i den engelskspråkiga klassen följer den svenska läroplanen och är organiserad på samma sätt sedan 2016. Rektorn uppger att skolan har utvecklingspotential kring denna verksamhet.

Skolinspektionen har tagit del av elevernas schema för den engelskspråkiga klassen för läsåret 2025/26. Där framkommer att eleverna inte undervisas i ämnet svenska eller svenska som andraspråk i någon årskurs. Rektorn bekräftar att eleverna inte undervisas i ämnet svenska eller svenska som andraspråk i den engelskspråkiga klassen.

Skolinspektionen har tagit del av den anmälan som huvudmannen gjort till Skolinspektionen 2016 angående att anordna undervisning på engelska för elever som vistas i Sverige under en begränsad tid.

Huvudmannen har, efter att ha tagit del av Skolinspektionens utredning, inkommit med en timplan för den engelskspråkiga klassen för läsåret 2026/27 enligt vilken eleverna ska få 140 respektive 340 timmar svenska i låg- respektive mellanstadiet.

Undervisningen på elevens umgängesspråk i "BLIC-klass"

Elever, lärare och rektorn uppger att skolan har klasser från årskurs 1 till 9 som har tvåspråkig undervisning med undervisning på elevernas umgängesspråk engelska. Skolan kallar dessa klasser för "BLIC-klasser". De uppger att de elever som går i "BLIC-klass" får sin läs- och skrivinlärning på engelska. Några lärare uppger att det finns en oro kring att eleverna inte får en "bas" i sin språkutveckling på grund av att läs- och skrivutvecklingen sker på engelska och att elever som inte får en stabil grund i det svenska språket i de lägre åldrarna får kämpa mycket under högstadiet.

Skolinspektionen har tagit del av huvudmannens anmälningar om att bedriva undervisning i engelska, bilaga 1 och 3. Därtill har huvudmannen bifogat bilaga 2, Förordning (SKOLFS 1991:19) om försöksverksamhet med engelskspråkig utbildning i grundskolan i dess lydelse den 24 juni 1993 (SKOLFS 1993:20).

Bilaga 3 har rubriken "Anmälan om att anordna delar av undervisningen på engelska". Anmälan hänvisar till 9 kap. 17 § skolförordningen och anger att en grundskola som deltagit i försöksverksamheten med engelskspråkig undervisning och vill fortsätta med detta behöver anmäla detta före utgången av 2011. I anmälan anges att skolan började anordna delar av undervisningen på engelska 1993. Rektorn uppger att bilaga 3 avser nuvarande tvåspråkig undervisning där delar av undervisningen sker på engelska och avser undervisningen i "BLIC-klasserna".

Bilaga 1 är en anmälan till Skolinspektionen om tvåspråkig undervisning. I anmälan finns möjlighet att anmäla tvåspråkig undervisning enligt bland annat 9 kap. 12 och 14 §§ skolförordningen, men huvudmannen har enbart fyllt i att anmälan avser undervisning enligt 9 kap. 14 § skolförordningen.

Lärarna och rektorn uppger att skolan har ett dokument som de följer angående fördelning av undervisningstid på engelska i de olika årskurserna i "BLIC-klasserna". Av dokumentet framgår att eleverna i årskurs 1 ges 30 minuter undervisning på svenska per vecka, i ämnet svenska. Rektorn

uppgger att eleverna i årskurs 1 får all annan undervisning på engelska. Vidare uppgger rektorn att de 30 minuter i svenska som finns i elevernas schema är undervisning på svenska genom språklekar och ramsor. Av dokumentationen samt av uppgifter från rektorn framgår att undervisningen i och på svenska ökar succesivt över årskurserna. I årskurs 7–9 ges undervisningen i de naturorienterande ämnena och teknik på engelska. Rektorn uppgger att de har uppfattat att engelska ska minska över tid och att svenska ska vara det språk som eleverna har mer av i slutet av sin skolgång.

Undervisning enligt timplan

Rektorn uppgger att den engelskspråkiga klassen inte har haft någon egen timplan för läsåret 2025/26, men att den engelskspråkiga klassen i årskurs 1–3 har följt den lokala timplanen som finns för "BLIC-klasserna". Enligt timplanen för "BLIC-klasserna" ska emellertid eleverna ges undervisningstid i svenska, vilket som ovan framgått inte varit fallet i den engelskspråkiga klassen. Rektorn uppgger vidare att det saknas en timplan för årskurs 4–6 i den engelskspråkiga klassen samt att skolan behöver göra en sådan.

Av timplanen för "BLIC-klassen" framgår vidare att eleverna ska ges undervisning i bild och teknik i årskurs 1. Av scheman för årskurs 1 i "BLIC-klassen och den engelskspråkiga klassen samt av uppgifter från rektorn framgår dock att eleverna inte fått någon undervisning i bild och teknik. Enligt rektorn kommer dock eleverna kompenseras för detta under lågstadiet. Rektorn berättar vidare att eleverna kommer att få undervisning i bild och teknik även i årskurs 1 från läsåret 2026/27.

Huvudmannen har inkommit med en timplan för den engelskspråkiga klassen som ska börja gälla läsåret 2026/27.

Garanterad undervisningstid i de naturorienterande ämnen i "BLIC-klass"

Eleverna i "BLIC-klassen" årskurs 9 uppgger att de på en av lektionerna i naturorienterande ämnen slutar 40 minuter tidigare än vad schemat anger. Den undervisande läraren uppgger att detta stämmer men att eleverna kan stanna kvar och arbeta om de exempelvis vill ha mer hjälp i ämnet. Läraren uppgger vidare att skolan inte har lagt ut mer undervisningstid för de naturorienterande ämnena. Rektorn uppgger att det inte är bra att all undervisningstid inte används till undervisning. Huvudmannen har inkommit med information om att skolan under nästa läsåret 2026/27 kommer att schemalägga bland annat naturorienterande ämnen per ämne så att rektorn kan följa upp den garanterade undervisningstiden.

Rättslig reglering

Enligt 4 -6 §§ språklagen (2009:600) är svenska huvudspråket i Sverige. Svenska är samhällets gemensamma språk, som alla som är bosatta i Sverige ska ha tillgång till och som ska kunna användas inom alla samhällsområden. Det allmänna har ett särskilt ansvar för att svenskan används och utvecklas.

Undervisning på engelska i grundskolan

Av 9 kap. 12 och 13 §§ skolförordningen framgår att för elever som har ett annat språk än svenska som dagligt umgängesspråk med en eller båda vårdnadshavarna får delar av undervisningen i årskurs 1-6 anordnas på detta språk. För elever med finska som umgängesspråk får sådan undervisning anordnas även i årskurs 7-9. En huvudman som anordnar sådan undervisning ska anmäla detta till Statens skolinspektion. Under den sammanlagda tid som eleven får undervisning i sitt umgängesspråk får högst hälften av undervisningen ges på umgängesspråket. Undervisningen ska planeras så att undervisningen på svenska successivt ökar.

Av 9 kap. 14 och 17 §§ skolförordningen framgår att huvuddelen av undervisningen får anordnas på engelska för elever som vistas i Sverige under en begränsad tid och har tillräckliga kunskaper i engelska för att kunna delta i undervisningen. Avvikelse får göras från timplanen i ämnena svenska och engelska. Antalet timmar i svenska får dock inte understiga 480. En huvudman som anordnar sådan undervisning ska anmäla detta till Statens skolinspektion.

Enligt 9 kap. 18 och 19 §§ skolförordningen får Statens skolinspektion efter ansökan besluta att en huvudman får anordna delar av undervisningen på engelska för andra elever än sådana som avses i 14 §, bland annat om undervisningens innehåll och utformning säkerställer att eleverna får tillräckliga kunskaper i svenska för att uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper i de ämnen som anges i 9 kap. 2 § skolförordningen och betygskriterierna i samtliga ämnen samt utbildningen håller god kvalitet. Under den sammanlagda tid som en elev får engelskspråkig undervisning får högst hälften av undervisningen ges på engelska.

Enligt 9 kap. 2 § skolförordningen ska kriterier för bedömning av kunskaper finnas för bland annat läsförståelse i årskurs 1 och för svenska och svenska som andraspråk i årskurs 3. Dessa kriterier för bedömning av kunskaper finns i förordning (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr22) avsnitt 5.18, kursplanen för Svenska. Enligt kriterierna för bedömning av godtagbara kunskaper i läsförståelse i årskurs 1 ska eleven bland annat kunna läsa meningar i enkla, bekanta och elevnära texter på ett delvis fungerande sätt. Eleven ska vidare kunna återge och kommentera någon del av innehållet samt visa en begynnande läsförståelse.

Tidigare gällande bestämmelser om engelskspråkig undervisning

Av 1 och 2 § förordning (SKOLFS 1991:19) om försöksverksamhet med engelskspråkig utbildning i grundskolan i dess lydelse den 24 juni 1993 (SKOLFS 1993:20) framgår att försöksverksamhet med engelskspråkig utbildning fick anordnas vid Kvarngårdesskolan i Uppsala för elever vars vistelsetid i Sverige var begränsad.

Enligt 1, 2 och 4 §§ förordning (2003:459) om försöksverksamhet med engelskspråkig undervisning i grundskolan fick en kommun anordna försöksverksamhet i grundskolan utöver den undervisning som fick anordnas enligt 2 kap. 8 § grundskoleförordningen (1994:1194)². En kommun som avsåg att delta i försöksverksamheten skulle anmäla detta till Statens skolverk.

I övergångsbestämmelserna till skolförordningen (SFS 2011:185) punkten 11 anges att en kommun som vid utgången av juni 2011 anordnar engelskspråkig undervisning enligt förordning (2003:459) får fortsätta att bedriva engelskspråkig undervisning i samma omfattning.

Bestämmelser om timplan och garanterad undervisningstid

Av 10 kap 4 § skollagen samt av 10 kap. 5 § skollagen i dess lydelse före den 1 juli 2026³ framgår vilka ämnen undervisningen i grundskolan ska omfatta samt att den totala undervisningstiden i grundskolan ska vara minst 6 890 timmar.

Av 9 kap. 3 § och bilaga 1 till skolförordningen framgår bestämmelser om fördelning av den garanterade undervisningstiden (timplan). I timplanen anges den minsta garanterade undervisningstiden i olika ämnen per stadie, däribland minsta garanterade undervisningstid för de naturorienterande ämnena.

Av 9 kap. 4 § skolförordningen framgår att huvudmannen efter förslag av rektorn beslutar om fördelning mellan årskurserna av undervisningstiden.

Skolinspektionens bedömning

Undervisningen i engelskspråkig klass

Skolinspektionen bedömer att det är en brist att antalet timmar i svenska i den engelskspråkiga klassen understiger 480 timmar. Rektorn uppger att den engelskspråkiga klassen inte har haft svenska eller svenska som andraspråk i sin undervisning, och sådan undervisning saknas även i elevernas scheman.

² Bestämmelsen i 2 kap. 8 § grundskoleförordningen (SFS 1994:1194) avsåg engelskspråkig undervisning för elever vars vistelsetid i Sverige är begränsad.

³ Se fotnot 1.

Undervisning på elevens umgängesspråk i "BLIC-klass"

Skolinspektionen bedömer att det finns brister kring skolans organisation av undervisningen i "BLIC-klass".

Skolinspektionen bedömer, utifrån de anmälningar om att bedriva engelskspråkig undervisning vid Kvarngårdesskolan som huvudmannen har inkommit med, att dessa anmälningar enbart avser engelskspråkig undervisning för elever som tillfälligt vistas i Sverige, det vill säga elever som omfattas av nuvarande 9 kap. 14 § skolförordningen. Den försöksverksamhet som huvudmannen deltog i enligt förordning (1993:19) avsåg enbart elever som tillfälligt vistas i Sverige, och huvudmannen har inte gett in något underlag som visar att huvudmannen deltagit i senare försöksverksamhet med engelskspråkig undervisning även för andra elever enligt förordning (2003:459). Av utredningen framgår vidare att eleverna i skolans "BLIC-klass" inte vistas i Sverige tillfälligt, även om de har engelska som sitt dagliga umgängesspråk. Att skolan bedriver undervisning på engelska för denna elevgrupp utan föregående anmälan till Skolinspektionen utgör således en brist.

Av utredningen framgår att eleverna i skolans "BLIC-klasser" har engelska som dagligt umgängesspråk. Skolinspektionen bedömer mot denna bakgrund att den undervisning på engelska som ges i skolans "BLIC-klasser" är undervisning på elevernas dagliga umgängesspråk enligt 9 kap. 12 och 13 §§ skolförordningen. Undervisning enligt bestämmelserna får emellertid enbart ges i årskurs 1-6, förutsatt att elevernas umgängesspråk inte är finska. Att undervisning på elevers umgängesspråk engelska ges även i årskurs 7-9 utgör således en brist.

Skolinspektionen vill i sammanhanget framhålla att undervisning på engelska får ges i samtliga av grundskolans årskurser med stöd av bestämmelserna i 9 kap. 18 och 19 §§ skolförordningen. Detta förutsätter emellertid att Skolinspektionen har beslutat om detta efter en ansökan från huvudmannen. En förutsättning för att undervisning ska få anordnas på engelska med stöd av paragraferna är vidare att eleverna får tillräckliga kunskaper i svenska för att kunna uppfylla kriterier för bedömning av läsförståelse i årskurs 1. Detta innebär att eleverna redan i årskurs 1 behöver få sådana kunskaper i svenska att de bland annat kan börja läsa enkla meningar samt uppvisar en begynnande läsförståelse.

Undervisning enligt timplan

Skolinspektionen bedömer att det finns brister vad gäller att undervisningen i den engelskspråkiga klassen och "BLIC-klassen" sker enligt en av huvudmannen beslutad timplan. Utredningen visar att undervisningen för eleverna i årskurs 4-6 i den engelskspråkiga klassen inte följt en av huvudmannen beslutad timplan, vilket utgör en brist. Utredningen visar även att undervisningen för elever i årskurs 1 i den engelskspråkiga klassen samt i "BLIC-klassen" inte följt den timplan som

huvudmannen beslutat om vad gäller undervisning i bild och teknik för båda klasserna samt svenska för den engelskspråkiga klassen, vilket utgör ytterligare en brist.

Garanterad undervisningstid i de naturorienterande ämnen i "BLIC-klass"

Skolinspektionen bedömer att det är en brist att eleverna i årskurs 9 i "BLIC-klass" inte har fått den undervisningstid som huvudmannen har beslutat om i de naturorienterande ämnena i årskurs 9. Även om undervisningstiden för naturorienterande ämnen funnits med på schemat visar utredningen att undervisningstiden inte alltid har använts, varför eleverna har gått miste om en del av sin garanterade undervisningstid i ämnena.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Uppsala kommun verksamhet vid Kvarngårdesskolan uppfyller inte författningarnas krav vad gäller undervisningen i den engelskspråkiga klassen och i "BLIC-klasserna". Det framgår dock att huvudmannen, sedan Skolinspektionens besök på skolan, påbörjat arbetet med att avhjälpa vissa av de påtalade bristerna, bland annat genom att upprätta en timplan för den engelskspråkiga klassen enligt vilken eleverna ska ges undervisning i svenska. Skolinspektionen ser positivt på de åtgärder som vidtagits hittills, men finner ändå skäl att förelägga Uppsala kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Anmärkning

Extra studietid

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av elevernas schema och av intervjuer framkommer att skolan erbjuder undervisning i form av extra studietid för elever i årskurs 4–9. Av schemat för elever i årskurs 6 framkommer att eleverna erbjuds extra studietid en timme tre gånger i veckan. Av schemat framkommer vidare att två av dessa tillfällen krockar med moderna språk. En elev i årskurs 6, lärare och rektorn bekräftar att extra studietid för några elever i årskurs 6 krockar med elevernas undervisning i moderna språk. Rektorn uppger att eleverna inte erbjudits extra studietid vid något annat tillfälle under läsåret 2025/26

men att alla elever inför läsåret 2026/27 kommer att garanteras extra studietid om två timmar i veckan.

Rättslig reglering

Av 10 kap. 5 a § skollagen i dess lydelse före den 1 juli 2026⁴ framgår att elever i årskurs 4–9 ska erbjudas att frivilligt delta i undervisning i form av extra studietid. Erbjudandet ska omfatta minst två timmar per vecka. Undervisningen ska anordnas under eller i direkt anslutning till skoldagen vid den skolenhet eleven tillhör.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det är en brist att inte alla elever i årskurs 4–9 erbjuds att delta i undervisning i form av extra studietid om minst två timmar per vecka under eller i direkt anslutning till skoldagen.

Val av ingripande

Skolinspektionen får tilldela en huvudman som står under dess tillsyn en anmärkning vid mindre allvarliga överträdelser av vad som gäller för verksamheten (26 kap. 11 § skollagen). Huvudmannen är då skyldig att inom viss tid åtgärda de brister som föranlett anmärkningen. Uppsala kommuns verksamhet vid Kvarngårdesskolan uppfyller inte författningarnas krav vad gäller extra studietid. Utredningen visar att skolan erbjuder elever i årskurserna 4–9 extra studietid om två timmar per vecka men att dessa tillfällen krockar med annan undervisning för några elever. Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen bristen som mindre allvarlig och finner därför skäl att tilldela Uppsala kommun en anmärkning.

Områden utan konstaterade brister

Spetsutbildning i engelska

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Elever, lärare och rektorn uppger att skolan bedrivit spetsutbildning i engelska för årskurs 7–9 under läsåret 2025/26. De uppger vidare att spetsutbildningen i engelska innebär att eleverna läser kursplanen i engelska för högstadiet på två år, under årskurs 7 och 8, och att eleverna därefter genomför nationella provet i engelska i årskurs 8. Under årskurs 9

⁴ Bestämmelsen en ny lydelse genom SFS 2025:729 som innebär att erbjudandet om extra studietid ska omfatta elever i årskurs 5–10. Den nya lydelsen tillämpas för första gången på utbildning som bedrivs efter den 30 juni 2028.

undervisas och betygsätts eleverna i nivå 1 för gymnasiet engelska och gör även nationella provet för nivå 1. Elever i årskurs 8 och rektorn uppger att spetsutbildningen organiseras genom att engelska och spetsutbildning i engelska ligger parallellt i schemat. Det är cirka 17–18 elever i varje klass som läser spetsutbildning i engelska på högstadiet. Lärare som undervisar i spetsutbildning i engelska och rektorn uppger att lärarna har behörighet för undervisning på gymnasiet.

Elever, lärare och rektorn uppger att elever som är intresserade av att läsa spetsutbildning i engelska gör muntliga och skriftliga prov som en del av antagningen. Vidare framkommer att ansvariga lärare bedömer vilka som kan antas men att biträdande rektorn är ansvarig för antagningen.

Rektorn uppger att verksamheten under hösten 2025 förstod att skolan inte har tillstånd att bedriva spetsutbildning i engelska för årskurs 7 och 8, även om de har tillstånd för årskurs 9 utifrån försöksverksamhet. Rektorn uppger att undervisningen i spetsutbildning i engelska ändå har fortsatt på samma sätt under läsåret 2025/26. Rektorn uppger att huvudmannen har bedömt att sådan utbildning har varit möjlig att genomföra genom att tolka undervisningen som utmanande undervisning i engelska. Rektorn uppger vidare att eftersom skolan saknar tillstånd att bedriva spetsutbildning i engelska under läsåret 2026/27 kommer skolan erbjuda mer avancerad/utmanande engelska i avvaktan på nytt tillstånd. Om skolan inte får tillstånd för spetsutbildning i engelska kommer skolan att se till att eleverna får gymnasiebetyg för nivå 1 genom prövning i årskurs 9.

Skolinspektionen har tagit del av beslut om deltagande i försöksverksamhet med riksrekryterande spetsutbildning i engelska som beviljats av Skolverket. Beslutet är daterat den 30 november 2012. Där framgår bland annat att huvudmannen får starta spetsutbildning i årskurs 7 under de fem läsår som följer efter Skolverkets beslut. Det framkommer vidare att spetsutbildning i engelska vid Kvarngårdesskolan startade läsåret 2013/14. Beslutet är fattat med stöd av förordning 2011:355.

Rättslig reglering

Spetsutbildningar

Av 10 kap. 6 § andra punkten skollagen framgår att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om avvikelser från 4 § och från timplanen för särskilda riksrekryterande utbildningar där undervisningen fördjupas eller breddas i ett eller flera ämnen eller bedrivs i ett eller flera ämnen enligt gymnasieskolans ämnesplaner (riksrekryterande spetsutbildningar).

Av 3 § förordning (2024:675) om riksrekryterande spetsutbildning i högstadiet i grundskolan och statsbidrag för sådan utbildning framgår att

spetsutbildningen får anordnas av en huvudman för en skolenhet med grundskola efter tillstånd av Statens skolverk.

Enligt 4 och 5 §§ samma förordning ska spetsutbildningen inriktas mot något eller några av i förordningen angivna grundskoleämnen, däribland engelska. Spetsutbildningen ska utformas så att dess innehåll i väsentlig utsträckning innebär en fördjupning eller breddning inom det eller de ämnen som utbildningen är inriktad mot. En spetsutbildning får även innehålla undervisning som avser ett eller flera ämnen enligt gymnasieskolans ämnesplaner som spetsutbildningen är inriktad mot. I sådana fall ska rektorn för spetsutbildningen besluta att en elev ska läsa ett eller flera ämnen på en eller flera nivåer enligt gymnasieskolans ämnesplaner, om eleven har anmält önskemål om det och rektorn bedömer att eleven har goda förutsättningar att klara studierna.

Bestämmelser om försöksverksamhet med spetsutbildningar

I förordning (2011:355) finns bestämmelser om försöksverksamhet med riksrekryterande spetsutbildning i grundskolans högre årskurser och statsbidrag för sådan utbildning. Enligt 2 § fick Skolverket inför vart och ett av läsåren 2012/13-2014/15 besluta att huvudmän för grundskolan fick delta i försöksverksamheten enligt förordningen. Enligt paragrafens ursprungliga lydelse fick en huvudman som deltog i försöksverksamheten starta spetsutbildning i årskurs 7 under de fem läsår som följde efter Skolverkets beslut. Försöksperioden har emellertid förlängts successivt, och omfattar enligt paragrafens senaste lydelse (SFS 2023:480) elva läsår.

Undervisning och betygssättning i gymnasieämnen i grundskolan

I 10 kap. 23 g och i §§ skollagen samt 6 kap. 8 a § skolförordningen finns bestämmelser om att rektorn för en skolenhet i grundskolan under vissa förutsättningar får besluta att en elev ska läsa ett eller flera ämnen på en eller flera nivåer enligt gymnasieskolans ämnesplaner. Eleven ska i sådana fall, liksom elever som läser en riksrekryterande spetsutbildning, betygsättas enligt de bestämmelser som gäller för gymnasieskolan. Av 5 kap. 16 § skolförordningen följer att en kommunal grundskola som fattar ett beslut enligt 10 kap. 23 g § skollagen under perioden den 2 juli 2024 till den 1 juli 2027 ska anmäla detta till Skolinspektionen.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att Uppsala kommun inte har brutit mot bestämmelserna när det gäller spetsutbildning i engelska. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Skolinspektionen konstaterar inledningsvis att Uppsala kommun har saknat tillstånd att bedriva spetsutbildning i årskurs 7 och 8 under läsåret 2025/26. Av utredningen framgår att kommunen enligt ett beslut från Skolverket daterat den 30 november 2012 tidigare innehaft tillstånd att

delta i en försöksverksamhet för sådan utbildning. Beslutet innebär att Uppsala kommun har haft tillstånd att starta spetsutbildning i årskurs 7 för de elva läsår som följt efter Skolverkets beslut, det vill säga under läsåren 2013/14 – 2023/24. Eleverna som gick i årskurs 7 och 8 under läsåret 2025/26 har emellertid påbörjat sin utbildning i årskurs 7 efter denna tidsperiod. Den utbildning i engelska som dessa elever har fått har således i rättslig mening inte utgjort en spetsutbildning.

Huvudmannen har anförts att undervisningen kunnat fortsätta genom att utbildningen betraktats som utmanande undervisning i engelska. Skolinspektionen konstaterar att eleverna i årskurs 7 och 8 under läsåret 2025/26 enbart har läst i snabbare takt inom ramen för grundskolans kursplan, då engelska på gymnasienivå påbörjas först i årskurs 9. Eftersom inga gymnasiebetyg har utfärdats för de årskurser där tillstånd för spetsutbildning saknas har skolan inte överskridit sin myndighetsbefogenhet avseende betygssättning under läsåret 2025/26. Skolinspektionen bedömer således att den genomförda undervisningen har rymts inom skolans allmänna skyldighet att ge elever ledning och stimulans enligt 3 kap. 1 § skollagen.

Inför läsåret 2026/27, då det enligt skolan blir aktuellt för eleverna som gick i årskurs 8 läsåret 2025/26 att påbörja studier enligt gymnasieskolans ämnesplaner, framhåller Skolinspektionen att skolan behöver tillämpa bestämmelserna om undervisning och betygssättning enligt gymnasieskolans ämnesplaner i grundskolan. Bestämmelserna innebär, i korthet, att rektorn behöver fatta individuella beslut för varje enskild elev enligt 10 kap. 23 g § skollagen samt anmäla besluten till Skolinspektionen.

Undervisningen utgår från och omfattar kursplanerna i naturorienterande ämnen i årskurs 7–9 i "BLIC-klass"

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Elever, lärare och rektorn uppger att undervisningen i naturorienterande ämnen i "BLIC-klass" sker på engelska samt att eleverna använder ett engelskt läromedel i årskurs 7–9. De uppger vidare att skolan har Cambridge Classes i bland annat naturorienterande ämnen eller "science" i årskurs 8 och 9. Lärare och rektorn uppger att den undervisningen ligger utanför skoltid. Eleverna uppger att det varit svårt att genomföra de nationella proven i de naturorienterande ämnena eftersom eleverna inte känt till de svenska ämnesbegreppen. Rektorn uppger att skolan har arbetat med begreppen på svenska men behöver bli bättre på det.

Läraren i naturorienterande ämnen för årskurs 7–9 uppger att läraren följer den svenska läroplanen och kursplanen i de naturorienterande ämnena men att eleverna kan få arbeta vidare i det engelska läromedlet om

de hinner och vill. Rektorn uppger att det centrala innehållet i kursplanerna ska styra undervisningen och rektorn säkerställer detta genom de nationella proven som sambedöms samt att rektorn tar del av läsårsplaneringar i ämnena.

Rättslig reglering

Av 1 kap. 11 § skollagen och 9 kap. 1 skolförordningen framgår att det för grundskolan gäller en läroplan som bland annat ska ange mål och riktlinjer för utbildningen. I Lgr22 avsnitt 5.9, 5.10 och 5.11 återfinns kursplanerna för de naturorienterande ämnena.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte att Uppsala kommun brutit mot bestämmelserna när det gäller att undervisningen i "BLIC-klass" utgår från och omfattar kursplanerna i de naturorienterande ämnena. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Skolinspektionen vill dock i sammanhanget framhålla att undervisningen i de naturorienterande ämnena i årskurs 7-9, såsom framgått under rubriken "Undervisningen på elevens umgängesspråk i "BLIC-klass", behöver bedrivas på svenska förutsatt att skolan inte beviljats tillstånd att bedriva undervisningen på engelska enligt bestämmelserna i 9 kap. 18 och 19 §§ skolförordningen.

Undervisningen i svenska som andraspråk i "BLIC-klass"

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Elever, lärare och rektorn uppger att svenska och svenska som andraspråk ligger parallellt i elevernas schema för de elever som går i "BLIC-klass" i årskurs 1-9. Vidare uppges att undervisningen i svenska som andraspråk organiseras lite olika beroende på stadium, exempelvis i halvklass eller årskursvis. Undervisningen sker i samarbete med lärare i svenska som andraspråk som finns kopplat till varje årskurs. Lärare och rektorn uppger att behovet av svenska som andraspråk utvärderas läsårsvis genom kartläggningar, screeningar och överlämningar under vårterminen. Lärarna uppger att de har den kompetens och utbildning som behövs för att undervisa i svenska som andraspråk samt att de utgår från kursplanen i svenska som andraspråk när de planerar undervisningen. Lärarna beskriver vidare att lärarna kan ta hjälp av varandra i uppdraget kring svenska som andraspråk men att undervisande lärare är den som är ansvarig för undervisningen. Rektorn uppger att cirka hälften av eleverna som går i "BLIC-klasserna" är i behov av svenska som andraspråk och ges

undervisning i det ämnet samt att rektorn fattar beslut om att elever ska läsa svenska som andraspråk utifrån underlag från lärarna.

Rättslig reglering

Av 5 kap 14 § skolförordningen i dess lydelse före den 1 augusti 2026⁵ framgår att undervisning i ämnet svenska som andraspråk ska anordnas för bland annat elever som har ett annat språk än svenska som modersmål. Rektorn beslutar om undervisning i svenska som andraspråk för en elev.

Av 5 kap 15 § skolförordningen framgår att undervisning i svenska som andraspråk ersätter undervisning i svenska.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte att Uppsala kommun brutit mot bestämmelserna när det gäller undervisningen i svenska som andraspråk. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Bedömning och betygssättning

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Elever och lärare uppger att de har utvecklingssamtal med den mentor som ansvarar för eleven och att vårdnadshavare deltar. De berättar att det kan skilja sig vilken information som förmedlas kring elevernas kunskapsutveckling och bedömning i olika ämnen. Lärarna uppger att de återkopplar till eleverna hur de ligger till i olika ämnen och vad eleverna behöver utveckla kunskapsmässigt. Eleverna får visa sina förmågor på olika sätt, exempelvis genom skriftliga prov, muntligt eller vid kortare läxförhör.

Lärarna uppger att de samarbetar kring bedömning och betygssättning och att de sambedömer kring exempelvis nationella proven. En lärare uppger att om det skulle vara en obehörig lärare som undervisar i ett ämne så sker betygssättning i samråd och dialog med en behörig och legitimerad lärare.

Rättslig reglering

Av 3 kap. 15 § skollagen framgår att eleverna ska informeras om de grunder som tillämpas vid betygssättningen.

Av 3 kap. 16 § skollagen framgår att betyg ska beslutas av den eller de lärare som bedriver undervisningen vid den tidpunkt när betyg ska sättas.

⁵ Bestämmelsen i 15 kap. 14 § skolförordningen har en ny lydelse sedan den 1 augusti 2026 genom förordning 2026:1386. Enligt den nya lydelsen ska svenska som andraspråk anordnas för elever som har behov av andraspråksdidaktik.

Om läraren eller lärarna inte är legitimerade, ska beslutet fattas tillsammans med en lärare som är legitimerad.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte att Uppsala kommun brutit mot bestämmelserna när det gäller bedömning och betygssättning. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

På Skolinspektionens vägnar

X Ellen Kalman

Beslutsfattare
Signerat av: Ellen Kalman

X Anna Karlsson

Föredragande
Signerat av: Anna Karlsson

I ärendets slutliga handläggning har även utredaren Pia Almarlind medverkat.